

ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЛОСОФИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА ФИЛОСОФИЯ

- Утвърждаване на автономна и социално отговорна личност.
- Развиване на философичен стил на мислене, съдействащ за самостоятелност, критичност, креативност, систематичност и последователност.
- Подготовка на ученика за вземане на обосновани решения, свързани с неговата професионална реализация и социална изява.

- Изграждане на умения за ориентиране в сложността и многообразието в мисленето и поведението на хората и успешно справяне с житейски проблеми.

- Разширяване и развитие на уменията за практическо прилагане на философските знания, придобити в задължителната подготовка.

Задължителни модули:

- **МОДУЛ 1 - История на идеите (72 часа)**
- **МОДУЛ 2 - Философия и ценности (62 часа)**
- **МОДУЛ 3 - Култура на мисленето (36 часа)**
- **МОДУЛ 4 - Социална психология (36 часа)**
- **МОДУЛ 5 - Философия и политика (31 часа)**
- **МОДУЛ 6 - Психология на личността (31 часа).**

МОДУЛ 1 **История на идеите**

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
Идеи и парадигми	Различава идеята от мисъл, теза, интуиция, хрумване, учение, догадка, образ, представа. Познава понятието парадигма и го прилага за описание на исторически, философски и културни феномени.
	Умее да открива доминиращи в културата идеи.
	Култивира нагласа към цялостно мислене и осъзнава историческата взаимовръзка между различните духовни форми.
Модерност	Познава основни модерни феномени.
	Умее да разграничава модерното и предмодерното в различни феномени.
	Изгражда нагласа за диференцирана преценка на културните феномени съобразно определени парадигми.
Човек и машина	Познава различията между естествено-изкуствено, органично-механично, природа-артефакт и др.
	Изследва и определя позитивното значение на техническото развитие за човека.
	Формира критично отношение към техническия прогрес.
Обяснение и разбиране	Познава същността и границите на научното обяснение. Познава характеристиките на хуманитарното знание и значението на разбирането.

	Разграничава областите на приложение на разбирането и на научното обяснение.
	Оценява познавателното значение на разграничението между обяснение и разбиране.
Идеално и утопично	Познава значението на идеалните модели в мисленето, науката, поведението, обществото, историята.
	Разграничава идеално и утопично.
	Проявява нагласа за критична оценка към приложенията на идеалните модели в човешкия живот.
Динамика на света	Различава статичните и динамичните състояния на света.
	Посочва причини за нарастващата динамика на съвременния свят.
	Осъзнава различни аспекти на начините, по които светът се променя.

МОДУЛ 2

Философия и ценности

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
Личност и ценности	Познава разликата между биологична индивидуалност и личностно съществуване. Разграничава различните функции на ценностите в областите на морала, религията, политиката, естетиката и социалните отношения. Разбира значението на ценностната ориентация за личностното развитие.
	Може да обосновава личен ценностен избор. Различава предметно познание и ценностна ориентация. Дискутира ценностни приоритети по отношение на реални жизнени ситуации. Разграничава пазарната цена на вещите от тяхната стойност за личността.
	Отнася се с критична рефлексия към доминиращите ценности в съвременното общество. Проявява толерантност към различни ценностни позиции и осъзнава нейните граници.

МОДУЛ 2

Философия и ценности

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
Природата като ценност	Разбира самоценността на природата извън нейната употреба от човека.
	Може да открива основанията на екологичното мислене.
	Изгражда отношение към природата не само като грижа към нея, но и като отговорност за следващите поколения.
Красивото като ценност	Познава основни идеи за същността на красивото.
	Познава диференциращи стилови характеристики от историята на пластичните изкуства.
	Използва естетически категории, за да аргументира естетическите си предпочитания. Умее да съотнася емблематични художествени произведения към определен стил.
	Различава автентично изкуство от кич. Проявява критично отношение към проявите на лош вкус в ежедневието.
Социални ценности	Разбира значението на ценностите, без които социалният живот е невъзможен.
	Познава основни идеи за справедливост и солидарност.
	Може да преценява определени социални ситуации като справедливи и несправедливи. Открива дефицити на социални ценности при анализ на значими социални събития.
	Анализира ситуации на ценностни конфликти в училище и предлага конструктивни решения. Проявява нагласа за безпристрастна оценка на човешките постъпки, както и чувство на солидарност.
Святото	Познава основни идеи за святост в историята на културата.
	Разграничава сакрално и профанно.
	Проявява уважение и респект към святото и свещеното независимо от личностната си ценностна ориентация.

МОДУЛ 3

Култура на мисленето

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
Критическо мислене и аргументация	Познава основни логически понятия и методи на рационалното критическо мислене и дискусия: обосноваване и критическо опровержение на тези, стратегии на аргументацията и търсене на консенсус в дискусията. Разпознава основни реторически похвати, формални типове аргументация и комуникативни проблеми в практически ситуации.
	Оценява аргументирано познавателни актове и действия от гледна точка на тяхната рационалност. Обосновава и опровергава тези чрез използване на различни стратегии в дискусията при спазване на правила. Приема толерантно основанията на другия, разпознава и отстранява познавателни и езикови грешки. Използва успешно формални и неформални аргументи и реторически похвати, прилага различни типове практическа аргументация, разпознава, осмисля и преодолява комуникативни проблеми, свързани с употребата на езика (подтекст, лъжа, ирония).
	Използва критическото мислене в различни жизнени ситуации. Осъзнава ролята на дискусията и диалога за преодоляване на конфликтите и постигане на съгласие.
Творческо и диалогично мислене	Познава исторически и съвременни форми на диалог. Разпознава препятствията пред познаващото и креативното мислене.
	Умее да мисли от гледната точка на другия. Прилага различни стратегии и техники за креативност в проблемни ситуации.
	Оценява значението на другия в диалогичния процес на изследване на истината. Демонстрира откритост към нови факти и идеи.

МОДУЛ 4
Социална психология

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
Личност и група	Познава различни типове групи и груповата динамика. Разпознава значението и функционирането на общността, семейството, приятелите и училището за личностното развитие.
	Съпоставя собствената си самооценката с оценката на другите. Разграничава личностна и колективна идентичност.
	Проявява отношение на разбиране и приемане на различията между хората. Придобива нагласа за конструктивна дейност при работа в група.
Умения за общуване	Разбира ролята на комуникацията за личностното и социалното развитие. Разбира връзката между общуване и Аз-идентичност. Познава значението на слушането като базово комуникативно умение. Познава природата на междуличностните конфликти.
	Формулира и аргументира мотивите на собствената си позиция. Дискутира ценностни приоритети в различни жизнени ситуации. Идентифицира препятствията пред разбиращото слушане (бариири в общуването).
	Формира нагласа за конструктивно поведение при решаване на конфликти. Оценява възможните последици от общуването.

МОДУЛ 5

Философия и политика

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
Личност и политическо участие	Познава основните философско-политически теории за обществото и държавата, властта и гражданското общество, правата и задълженията на личността, свободата и отговорността. Осведомен е за вземането на политически решения и функционирането на институциите, за значението на политическото участие на гражданите. Различава критериите за оценка на определени политики.
	Разглежда политически феномени през призмата на философско-политически концепции. Разграничава функциите на различните власти в демократичното общество и на основните политически институции. Формулира актуални политически проблеми и защитава своя позиция по тях.
	Осмисля гражданската си позиция и проявява готовност за политическо участие. Оценява позиции, формирани на основата на демократични политически ценности.
Глобалност и отговорност	Разбира глобализацията като обективен процес и обуславящите го икономически, политически, културни и социални фактори. Разпознава новия тип глобални предизвикателства, осъзнава значението на социалната промяна, многообразието от социални роли и идентичности в контекста на мултикултурализма и отговорността на човека за решаването на глобалните проблеми.
	Разглежда същността на глобализацията и нейните обуславящи фактори заедно с промените в положението на човека, общностите, националната държава в новата епоха. Анализира глобалните проблеми и предизвикателства и осъзнава отговорността на човека за тяхното преодоляване.

	Разбира ролята на глобалната справедливост в решаването на основните проблеми на човечеството.
	Разбира значението на демократичните ценности и прогреса в глобален мащаб. Активно преживява проблемите на съвременното човечество с готовност за участие в социални каузи за тяхното преодоляване.

МОДУЛ 6

Психология на личността

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението си ученикът:</i>
Личност и индивидуални различия	Познава основни психологически теории за личността. Разбира мотивацията и емоциите като определящи фактори за поведението на човека. Описва основните познавателни способности на човека.
	Обяснява ролята на ценностите за човешката мотивация. Разбира влиянието на половите различия върху човешкото поведение и мислене. Може да разпознава отделни прояви на психична аномалност.
	Проявява готовност да анализира поведението си, като отчита мотивите, емоциите и познавателните си способности.
Личност и развитие	Разграничава морално и социално развитие на личността. Описва развитието на познавателните способности.
	Умее да свързва определени форми на поведение и мислене със съответните етапи на развитие. Различава особеностите на основните етапи на жизнения цикъл.
	Формира адекватно отношение към отделните етапи на жизнения цикъл на човека.
Психично здраве	Познава различни концепции за здравето и болестта.
	Изследва връзката между личност, социална среда, поведение и здраве. Анализира влиянието на психичните разстройства върху личността, семейството и обществото.
	Осъзнава значението на отношенията със значимите хора за психичното здраве.